

14.9.2009

B7-0039/2009

PROJEKT REZOLUCJI

złożony po oświadczeniu Komisji

zgodnie z art. 110 ust. 2 Regulaminu

w sprawie pożarów lasów w lecie 2009 r.

Marietta Giannakou, Theodoros Skylakakis, Ioannis Kasoulides, Michel Barnier, Mario Mauro, Andrey Kovatchev, Paulo Rangel, Theodor Dumitru Stolojan, Marian-Jean Marinescu, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Danuta Maria Hübner, Richard Seeber, Lambert van Nistelrooij, Jean-Pierre Audy, Elena Băsescu, Sophie Briard Auconie, Alain Cadec, David Casa, Michel Dantin, Rachida Dati, Anne Delvaux, Christine De Veyrac, Rosa Estaras Ferragut, José Manuel Fernandes, Santiago Fisas Ayxela, Gaston Franco, Marielle Gallo, Elisabetta Gardini, Jean-Paul Gauzès, Françoise Grossetête, Pascale Gruny, Philippe Juvin, Lena Barbara Kolarska-Bobińska, Georgios Koumoutsakos, Veronica Lope Fontagné, Petru Constantin Luhan, Véronique Mathieu, Gabriel Mato Adrover, Iosif Matula, Elisabeth Morin-Chartier, Radvilė Morkūnaitė, Jan Olbrycht, Georgios Papanikolaou, Georgios Papastamkos, Markus Pieper, Maurice Ponga, Konstantinos Poupakis, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marco Scurria, Csaba Sógor, Catherine Soullie,

László Surján, Nuno Teixeira, Róza Thun und Hohenstein, Ioannis Tsoukalas, Traian Ungureanu, Dominique Vlasto, Maria do Céu Patrão Neves
w imieniu grupy politycznej PPE

B7-0039/2009

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie klęsk żywiołowych, które dotknęły południową Europę tego lata

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, 6 oraz 174 Traktatu WE,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie zwiększenia zdolności Unii do reagowania w przypadku katastrof¹, z dnia 4 września 2007 r. w sprawie klęsk żywiołowych², z dnia 7 września 2006 r. w sprawie pożarów lasów oraz powodzi w Europie³, z dnia 5 września 2002 r. w sprawie powodzi w Europie⁴, z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie suszy w Portugalii⁵, z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie suszy w Hiszpanii⁶, z dnia 8 września 2005 r. w sprawie katastrof naturalnych (pożarów i powodzi) w Europie⁷ oraz swoje rezolucje z dnia 18 maja 2006 r. w sprawie klęsk żywiołowych (pożary lasów, susze i powódzie) – aspekty związane z rolnictwem⁸, w sprawie aspektów związanych z rozwojem regionalnym⁹ oraz w sprawie aspektów związanych z ochroną środowiska naturalnego¹⁰,
- uwzględniając przekształconą decyzję Rady ustanawiającą wspólnotowy mechanizm ochrony ludności, przyjętą dnia 8 listopada 2007 r.¹¹,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (COM(2005)0108) oraz stanowisko Parlamentu z dnia 18 maja 2006 r.¹²,
- Uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 3/2008 „Fundusz Solidarności Unii Europejskiej: czy jego działania są szybkie, sprawne i elastyczne?”,
- uwzględniając roczne sprawozdanie Komisji za 2008 r. w sprawie Funduszu Solidarności Unii Europejskiej oraz sprawozdanie z doświadczeń nabytych po sześciu latach stosowania nowego instrumentu,

¹ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0304.

² Dz.U. C 187 E z 24.07.2008, s. 55.

³ Dz.U. C 305 E z 14.12.06, s. 240.

⁴ Dz.U. C 272 E z 13.11.03, s. 471.

⁵ Dz.U. C 33 E z 09.02.06, s. 599.

⁶ Dz.U. C 92 E z 20.04.06, s. 414.

⁷ Dz.U. C 193 E z 17.08.06, s. 322.

⁸ Dz.U. C 297 E z 07.12.06, s. 363.

⁹ Dz.U. C 297 E z 07.12.06, s. 369.

¹⁰ Dz.U. C 297 E z 07.12.06, s. 375.

¹¹ Dz.U. L 314 z 1.12.2007, s. 9.

¹² Dz.U. C 297 E z 07.12.06, s. 331.

- uwzględniając dyrektywę 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, przyjętą dnia 23 października 2007 r.¹,
 - uwzględniając decyzję Rady z dnia 5 marca 2007 r. ustanawiającą Instrument Finansowy Ochrony Ludności (2007/162/WE, Euratom)²,
 - uwzględniając konkluzje Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z posiedzenia w dniach 12-13 czerwca 2007 r. dotyczące usprawnienia zdolności koordynacyjnej Centrum Monitorowania i Informacji (MIC) w ramach wspólnotowego mechanizmu ochrony ludności;
 - uwzględniając sprawozdanie Michela Barniera z dnia 9 maja 2006 r. zatytułowane „Europejskie siły ochrony ludności: pomoc Europy”,
 - uwzględniając punkt 12. konkluzji prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniu 15 i 16 czerwca 2006 r., dotyczący zdolności Unii do reagowania w sytuacjach nagłych i kryzysowych oraz w przypadku katastrof,
 - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Wspólnotowe podejście do zapobiegania klęskom żywiołowym oraz katastrofom spowodowanym przez człowieka” (COM (2009)82 wersja ostateczna/2 z dnia 4 marca 2009 r.),
 - uwzględniając rezolucję przyjętą jednogłośnie przez Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Parlamentarne w sprawie ochrony ludności i zapobieganiu klęskom żywiołowym i katastrofom ekologicznym w regionie eurośródziemnomorskim,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze fakt, że po raz kolejny, w lecie 2009 r. zaobserwowano w południowej Europie niszczycielskie, gwałtowne pożary, pociągające za sobą zarówno ludzkie cierpienie – śmierć poniosło przynajmniej 11 osób – jak i ogromne zniszczenia materialne oraz spustoszenie środowiska naturalnego,
- B. mając na uwadze, że ostatnimi laty uporczywe susze i wysokie temperatury doprowadziły do mnożenia się pożarów lasów w Europie, pogarszając pustynnienie w wielu regionach i szkodząc rolnictwu, hodowli bydła i dziedzictwu leśnemu,
- C. mając na uwadze, że susze i uporczywe pożary przyspieszają proces pustynnienia dużych obszarów na południu Europy i w ostatniej dekadzie doprowadziły już do zniknięcia 400.000 hektarów europejskich terenów leśnych rocznie, co znacznie pogorszyło jakość życia poszkodowanej ludności,
- D. mając na uwadze, że w nadchodzących dekadach, niezależnie od naszych globalnych wysiłków na rzecz łagodzenia tych zjawisk, nastąpi nieunikniony wzrost temperatury na świecie, ze szczególnie negatywnymi konsekwencjami na południu Europy, która według przewidywań stanie się regionem wyjątkowo podatnym na zmiany klimatu i już

¹ Dz.U. L 288 z 06.11.07, s. 27.

² Dz.U. L 71 z 10.03.2007, s. 9.

doświadczyla gwałtownych pożarów na niespotykaną skalę w 2007 r., które były bezpośrednio związane z występującymi wówczas falami ekstremalnych upałów,

- E. mając na uwadze fakt, że częstotliwość występowania, dotkliwość i złożoność klęsk żywiołowych i katastrof antropogenicznych oraz skutki ich występowania w Europie gwałtownie przybrały na sile na przestrzeni ostatnich lat, pociągając za sobą utratę istnień ludzkich i mienia oraz katastrofalne krótko- i długoterminowe konsekwencje dla gospodarki dotkniętych regionów, w tym zubożenie dziedzictwa naturalnego oraz kulturowego, zniszczenia infrastruktury społeczno ekonomicznej oraz spustoszenie środowiska naturalnego (w przypadku gwałtownych pożarów zniszczenie siedlisk naturalnych oraz różnorodności biologicznej, degradacja mikroklimatu oraz wzrost emisji gazów cieplarnianych),
- F. mając na uwadze szkodliwe gospodarcze i społeczne konsekwencje klęsk żywiołowych dla gospodarki regionalnej w sektorach takich jak turystyka oraz w zakresie działalności produkcyjnej w ogóle,
- G. mając na uwadze, że działania prewencyjne mają istotne znaczenie dla ochrony przed katastrofami naturalnymi, technologicznymi i środowiskowymi,
- H. mając na uwadze, że pożary lasów są zjawiskiem spotęgowanym z powodu: stopniowego opuszczania wsi i porzucania jej tradycyjnej działalności, niewłaściwej ochrony lasów, istnienia dużych terenów leśnych, na których występuje tylko jeden gatunek drzew, sadzenia nieodpowiednich odmian drzew i braku właściwej polityki prewencyjnej oraz niewystarczająco surowych kar za umyślne podpalenie,
- I. mając na uwadze, że wspólnotowy mechanizm ochrony ludności był wielokrotnie uruchamiany w ciągu ostatnich kilku lat,
- J. mając na uwadze, że klęski żywiołowe, takie jak coraz częstsze pożary lasów na południu Europy, mogą mieć także wymiar transgraniczny, z uwagi na szybkość z jaką się rozprzestrzeniają z miejsca ich wybuchu oraz z powodu nieoczekiwanych zmian ich kierunku, co wymaga elastycznych, szybkich i skoordynowanych działań i reakcji, Biorąc jednocześnie pod uwagę rozległe szkody jakie mogą spowodować, pozbawiając ludzi życia, niszcząc mienie ludzkie, aktywność gospodarczą oraz środowisko regionu,
- K. mając na uwadze, że Parlament, od momentu przyjęcia stanowiska w maju 2006 r., wielokrotnie wzywał prezydencje Rady do podjęcia decyzji w sprawie rozporządzenia dotyczącego Funduszu Solidarności UE,
- L. mając na uwadze, że od momentu jego utworzenia w 2002 r. Fundusz Solidarności zapewniał wsparcie finansowe sięgające kwoty ponad 1,5 mld euro,
- M. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy stwierdza, że Fundusz Solidarności „osiągnął leżący u jego podstaw cel, jakim jest okazanie solidarności państwom członkowskim w sytuacjach kryzysowych”, choć najważniejszym problemem pozostaje niewystarczająca szybkość w uruchamianiu funduszu jako instrumentu zarządzania w sytuacji kryzysu,

- N. mając na uwadze, że Komisja dostrzega potrzebę poprawy przejrzystości i uproszczenia kryteriów regulujących uruchamianie Funduszu Solidarności,
- O. mając na uwadze, że Parlament Europejski od 1995 r. przedkładał kolejne rezolucje wzywające UE do podjęcia różnorodnych inicjatyw, których celem byłoby zwalczanie gwałtownych pożarów lasów na południu Europy, inicjatywy te nie zostały jednak wdrożone lub nie zostały ukończone, przez co stały się nieskuteczne,
1. Wyraża współczucie rodzinom osób, które straciły życie i mieszkańcom obszarów dotkniętych klęską oraz głęboko się z nimi solidaryzuje, jak również składa hołd zawodowym strażakom i ochotnikom za ich niestrudzoną i odważną pracę na rzecz gaszenia pożarów, ratowania ludzi i ograniczenia zakresu szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, które wystąpiły tego lata;
 2. stoi na stanowisku, że Komisja powinna złożyć wniosek w sprawie europejskiej strategii zwalczania klęsk żywiołowych, uwzględniający obowiązkowe podejście do przeciwdziałania zagrożeniom oraz stworzyć procedury jednolitego działania dla każdego typu katastrofy w całej Unii Europejskiej; jak również, że w ramach takiej strategii należy zwrócić szczególną uwagę na regiony wyspiarskie i peryferyjne, o niskim zagęszczeniu ludności;
 3. wzywa Komisję do niezwłocznego uruchomienia aktualnego Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w sposób możliwie elastyczny w celu udzielenia pomocy ofiarom tegorocznych letnich klęsk żywiołowych;
 4. wzywa Komisję do wsparcia odbudowy regionów, które poważnie ucierpiały, odtworzenia potencjału produkcyjnego na dotkniętych obszarach, przywrócenia dynamiki tworzenia miejsc pracy oraz podjęcia odpowiednich działań w celu zrekompensowania kosztów społecznych związanych z utratą pracy i innych źródeł dochodu;
 5. wyraża przekonanie, że ostatnie doświadczenia dobitnie odzwierciedlają potrzebę dalszego wzmocnienia gotowości do działań prewencyjnych oraz zdolności reagowania Wspólnoty w dziedzinie ochrony ludności w przypadku wystąpienia pożarów lasów i innych gwałtownych pożarów w Europie południowej, jak również stanowczo nalega, aby Komisja podjęła działania w tym kierunku, w celu zapewnienia widocznych przejawów europejskiej solidarności w stosunku do krajów, które znalazły się w szczególnie groźnej sytuacji;
 6. docenia wkład Centrum Monitorowania i Informacji we wspieranie i ułatwianie organizacji i koordynacji pomocy w zakresie ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych;
 7. podkreśla indywidualną odpowiedzialność państw członkowskich za ochronę ludności i działania kontrolne w przypadku katastrofy, apeluje o surowsze karanie podpalaczy i skuteczniejsze metody wczesnego wykrywania pożarów lasów, domaga się poprawy wymiany wiedzy na temat działań wspomagających gaszenie pożarów między państwami członkowskimi, wzywa Komisję do poprawy wymiany doświadczeń pomiędzy regionami i państwami członkowskimi;

8. docenia solidarność, jaką wykazała Unia Europejska, jej państwa członkowskie oraz inne państwa w czasie pożarów lasów, niosąc regionom potrzebującym pomoc w postaci floty powietrznej, sprzętu gaśniczego oraz wiedzy specjalistycznej, jak również chwalebne wsparcie udzielone właściwym władzom i ekipom ratowniczym; Stoi na stanowisku, że skala oraz skutki takich zjawisk często wykraczają ponad poziom regionalny czy krajowy, przerastając ich możliwości i wzywa do faktycznego niezwłocznego zaangażowania ze strony Europy;
9. z zadowoleniem przyjmuje pomoc europejskiej napowietrznej rezerwy taktycznej na rzecz gaszenia pożarów (EUFFTR), która została utworzona tego lata w celu udzielenia pomocy państwom członkowskim walczącym z dużymi pożarami; zwraca uwagę na fakt, że ten projekt pilotażowy powstał przy wsparciu Parlamentu Europejskiego, w celu wzmocnienia współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie zwalczania pożarów lasów i okazał się doskonałym przykładem zwiększonych możliwości na poziomie europejskim zapewniających natychmiastową pomoc w sytuacjach kryzysowych; podkreśla w tym kontekście potrzebę dalszego rozwijania i wzmocnienia tego projektu pilotażowego, z uwagi na stałe występowanie okoliczności powodujących ogromne zniszczenia, ponieważ możliwości państw członkowskich w połączeniu z EUFFTR okazują się niewystarczające;
10. podkreśla pilny charakter tej kwestii, a w konsekwencji wzywa do stworzenia skutecznej siły europejskiej, która mogłaby bezzwłocznie reagować w sytuacjach kryzysowych, zgodnie z tym co proponuje sprawozdanie Michela Barniera;
11. stoi na stanowisku, że nowe rozporządzenie dotyczące Europejskiego Funduszu Solidarności jest podstawowym sposobem elastyczniejszego i skuteczniejszego podchodzenia do problemów wynikających z klęsk żywiołowych; krytykuje fakt, że Rada zablokowała dalsze prace nad tym zagadnieniem, bezprawnie opóźniając wprowadzenie poprawek, pomimo tego, że Parlament Europejski przyjął stanowisko znaczącą większością głosów w pierwszym czytaniu w maju 2006 r.;
12. podkreśla fakt, że przegląd tej inicjatywy mógłby pociągnąć za sobą istotne korzyści w zakresie działania Funduszu w praktyce, poszerzając jego zakres, znosząc wyjątkowe uruchamianie Funduszu w przypadku katastrof regionalnych, umożliwiając większej liczbie regionów otrzymanie wsparcia poprzez wprowadzenie niższego progu zniszczeń, koniecznego do uruchomienia Funduszu oraz, co jest szczególnie ważne, umożliwiając szybsze reagowanie na katastrofy poprzez przyspieszenie wypłat;
13. stanowczo wzywa Komisję oraz Radę do wypracowania, przy pełnej odpowiedzialności i w trybie natychmiastowym, kompromisu, mającego na celu ponowne uruchomienie procedury przeglądu rozporządzenia w sprawie Funduszu Solidarności, z zamiarem stworzenia solidniejszego i szybciej działającego instrumentu, pozwalającego reagować na nowe wyzwania związane z globalizacją i zmianami klimatu; wzywa obecnie urzędującą prezydencję szwedzka, a także ministrów finansów, środowiska, rolnictwa i rozwoju regionalnego UE, do bezzwłocznego podjęcia natychmiastowych i stanowczych działań;
14. podkreśla potrzebę wzmocnienia działań prewencyjnych, stworzonych w celu zapobiegania wszelkim rodzajom klęsk żywiołowych, poprzez opracowanie wspólnych

wytycznych strategicznych zapewniających lepszą koordynację działań państw członkowskich, a także lepszą operacyjność i koordynację pomiędzy różnymi instrumentami wspólnotowymi (fundusze strukturalne, Fundusz Solidarności, EFRROW i LIFE+ a mechanizmem instrumentu szybkiego reagowania i gotowości w poważnych sytuacjach kryzysowych); nie zapominając o konieczności zaangażowania innych istniejących instrumentów, takich jak pomoc publiczna na cele regionalne lub pożyczki EBI, w celu naprawienia szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi;

15. zwraca się z prośbą o wprowadzenie mechanizmów koordynacji regionalnej w programach rozwoju obszarów wiejskich w celu zwiększenia skuteczności działań prewencyjnych;
16. podkreśla potrzebę przyspieszenia procedury uzyskiwania dostępu do środków z funduszy UE dla celów odzyskiwania gruntów rolnych po powodziach i pożarach oraz udostępnienia pomocy finansowej w większym wymiarze dla rozbudowy przecieków i wałów przeciwpowodziowych; podkreśla fatalne skutki pożarów lasów i powodzi dla zwierząt i inwentarza żywego;
17. uważa za konieczne wzięcie pod uwagę problemów strukturalnych środowiska wiejskiego (spadek demograficzny, porzucanie gruntów rolnych, wylesianie i nadmierna fragmentacja własności terenów leśnych);
18. stoi na stanowisku, że istniejące związki między ochroną ludności i polityką ochrony środowiska powinny zostać wzmocnione, aby w pełni wykorzystać środki prewencyjne przewidziane w aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska i zapewnić zintegrowane podejście UE w zakresie zapobiegania katastrofom i ograniczania ich skutków; podkreśla jednakże, że w ramach swoich wytycznych UE nie ma zamiaru w jakikolwiek sposób zastępować lub osłabić przynależne państwom członkowskim kompetencje w zakresie ochrony ludności i przeciwdziałania katastrofom;
19. wzywa Komisję do nadania w jej wniosku w sprawie planu działania UE na rzecz przystosowanie się do zmian klimatu priorytetowego znaczenia zapobieganiu i zwalczaniu suszy i pożarów lasów na południu Europy;
20. wzywa Komisję do postępów w zakresie informacji o planach i kampaniach edukacyjnych w zakresie działań prewencyjnych, uzgodnionych z państwami członkowskimi w celu zmniejszenia zagrożenia klęskami żywiołowymi i ich konsekwencji, zwłaszcza na obszarach najwyższego ryzyka, poprzez uświadamianie ogółowi społeczeństwa konieczności dbania o środowisko i ochrony naturalnych zasobów;
21. wzywa Komisję do zapoczątkowania pogłębionej refleksji nad wprowadzeniem wspólnej polityki leśnej w celu skuteczniejszego rozwiązywania problemów związanych ze zmianami klimatu i klęskami żywiołowymi;
22. wzywa Komisję do wprowadzenia, wśród rolno-środowiskowych działań przewidzianych w WPR, specjalnych interwencji stworzonych w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się pożarów lasów i unikania go;
23. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji,

rządom państw członkowskich oraz władzom regionalnym obszarów dotkniętych
pożarami i powodziąmi.